

Letnik II.

v lažnjivi obleki.

Štev. 4.

Izhaja v mesecu dvakrat, kedar ga je volja. — Veljá celo leto 2 gold. 40 kr., pol leta 1 gold. 20 kr., četrt leta 60 krajc. Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na velikem trgu št. 313.

Volilci ljubljanskega mesta!

Prišel je zopet čas, da pokažete svojo samostalnost, svoj um za politično življenje in svojo inteligencijo.

Lansko leto ste volili s takim uspehom, s tako srčnostjo, da ste vkljub temu, da nacionálna stranka ni volila, skoro enoglasno posadili vse može, kateri so bili vredni Vašega zaupanja, na stole v mestnem zboru izpraznjene.

Dobro znano Vam je, kako težek, kako nevaren je boj, če ni sovražnika videti, in kako sijajna zmaga, če se ni treba boriti. Tudi letos dana Vam je lepa priložnost, pokazati svoj pogum. Ne vstrašite se, če bi tudi ne bilo nikakršnega sovražnika. Tecite s svojimi listi k volilni čepinji in izlecite iz nje možake, kateri so bili po vadjljanji v blato nazaj posajeni in zdaj pričakujejo Vaše pomoči.

„Nemškutar nemškutarja vmiva“, naj bo Vaš klic, kedar greste v strašen boj. Držite se nemškutarskega fraka in visoke Dežmanove pinje, bojte se Kasmacherjevega pudeljna. Delo bo težavno, kajti nacionálni Janjčani se tudi letos menda ne bodo vdeležili volitve. Mi pa se je bomo, in pokazati hočemo, da „nemškutar ni pošast“, s katero matere strašijo svoje otroke, temveč da voli po povelju vsakega, kogar je zapisal Dežman v zlate bukve.

Volilci! Mi Vas ne silimo k volitvi, le zapovemo vsakemu, da pride! mi ne ukazujemo, koga volite, le zapišemo Vam imena možakov, katere morate voliti; mi Vam tedaj prepuščamo voliti vsakega, zunaj tistih, katere smo letos — se vé da vsled sitne postave — izvadjljali iz zbora, Vas pridušamo pri Dežmanovih grabljah, da jih zopet volite, ker krokár krokárju ne bo kljuval očesov in žaba žabe ne požré. Če bi ne bili ranjki svetovalci vnovič izvoljeni, bi svet rekel, da niso nič vredni. Nacionálna drhal že v eno mer upije, da ni ves ljubljanski mestni zbor piškovega oreha vreden, tedaj rešite našo čast in pridružite se Dežmanovim grabljam, katere se bodo na dan volitve slovesno okinčane pomolile skozi

okno „rotovža“, kakor primerno znamenje ljubljanske inteligencije in kapitala.

Ako bi pa vendar kdo bil tako svojeglaven, da bi mu dosedanja očetje ne bili po volji, skrbelo se je, da se sestavi novo število mož, kateri bi se smeli voliti.

Tu so:

Mokarjev Kajfež, posestnik „odpete mavhe“, kateri je sicer davno že umrl, pa to nič ne dé, ker je naloga svetovalcev le, prikimati besedam župana in to službo opravlja tudi lesena podoba z gibljivim vratom.

Gosp. Tomaž Šraj, znameniti nemškutar, kateri zná, kakor kaže dogodba v Kamniku, živahno po Slovencih udrihati.

Pajk, ne tisti, ki tepe, ampak oni, ki prede mreže, da se bodo Slovenci lovili.

Policaja pred Dežmanovo palačo. Ker po zimi ni muh, da bi jih lovila, nimata reveža nič opraviti, tedaj naj se volita iz usmiljenja.

Nekaj mlaticev, da bodo pomagali mlatiti — prazno slamo.

Gosp. Demšar iz Senožeč, kateri je krstil Slovence osle; naj se voli zato, da bodo v mestnem zboru različni — ljudje.

Janeževa gospá iz št. peterskega predmestja, posestnica 1000 gold. vredne lože v gledišču (kedar se slovenski igra); ona sicer ni iznajdla strelnega praha, pa ga tudi ne eden mestnih očetov ni iznajdel. Spodobi se tudi, da dobí mesto, katero ima zdaj le očete, tudi vsaj eno matico.

Gosp. dr. Kljun, renegat v mastni službi. Dosedaj sedijo v zboru sami tiči, tedaj se spodobi, da niso brez kljuna.

Volilci! Ne vstrašite se in romajte v obilnem številu na „magistrat“, saj ne gremo na Ježico ali na Janjče. Pogum tedaj, Vaš klic naj bo: **Vse za proklete grablje!**

„Brencelj“,
predsednik volilnega odbora.

Zvonec.

sak človek v sebi zvonec 'ma,
K' mu sitno na uho zvenklja,
Ga graja.
Ta zvonec se imenuje vest,
Pred njo vladar se mora trest',
K' razsaja.
Nekter' je strašen bogatin,
Časti ga skor ves svet;
Drug pa je grozne Slave sin,
Marskter'ga društva cvet.
Pa zvončka slišal ni,
K' mu na uho doni:
„Kak' dobro za-te, Janez moj,
Da skrit je srček tvoj.“

„Jaz sem Slovenec, pri moj' ver',
V čitalnico grem vsak večer
Na pivo.
Se tud' na plesih zlo potim,
Z dekleti celo noč vrtim
Marljivo.
Sovražim hudo nemški frak
In vodlo pinjo tudi;
Da sem Sloven'c, spoznal bo vsak,
Nemškutar se mi stadi.“
Pa zvončka slišal ni,
K' mu na uho doni:
„Ti si Slovenec, to je res,
Pri vrčku in na ples“.

„Ne maram za nemškutarje,
Zvest Kranjec sem, le kutarje
Sovražim;
Ne pulim se z nemčurjem rad,
Pa tud' Slovenca noben'krat
Ne dražim.“
Tak govori kak „purgarček“,
K' nemškutar noče bit; —
Pa teče, ko z Janjč turnarček,
Nemškutarje volit!
Pa zvonec zadoni,
Na uho mu zabrenči:
„Nedolžen si, ko lahov koš
In vreden? Počen groš!“

Nekteri je Slovenec le,
Dokler se stopnje mu delé
Zlo častne;
On gazi za Slovenci le,
K' od daleč službe se bliše
Mu mastne.
Nemškutarje udrihal bi,
Da b' groza videt' blo; —
Če služ'ba se mu pomoli,
Jim liže pa rokó.
Pa zvonec zadoni,
Mu na uho bobni:
„Po volji tebi zurka, frak,
Če v ljuknji ima — trak.“

Pritepe se iz tuj'ga kdo,
Ma zadnjo srajco strgano,
V deželo.
Prijazno ljudstvo ga sprejme,
Mu dá tud' kako službo še
Debelo.
Pa komaj se ogreje gad,
Ki zmrznjen bil pobran;
Dobrotnika bi pičil rad
In vgriznil ga v dlan.
Naj zvonček zadoni,
Na uho naj mu bobni:
„Nesramna si pokvaža ti,
K' ni vredna, da živi.“

Rojaki!

Sveta dolžnost vsakega naroda je, častiti možé, kateri so z besedo ali dejanjem povikšali njegovo slavo ali razširili njegovo ime, in ohraniti jih svetu v delih, bukvah ali spominih.

Po mestih se vidijo na več krajih take podobe, v Ljubljani na pr. Radecki v sredi zvezdnega drevoreda. V sedanjem času, ko beseda več veljá in izdá ko pest, se častijo posebno ljudjé, kateri so osloveli po znamenitih izrekih.

Zalibog se le redko kdo najde, kateri izreče kako znamenito besedo. Toliko večo vrednost pa ima tedaj tak izrek, in iz tega vzroka je ravno zdaj lepa prilika, spominjati se moža, kateri je, kakor se je bralo po časnikih, imenoval vse Slovence osle in Vodnika največjega osla. Ta mož je Demšar, nemškutar v pokoji v Senožčah.

Da-siravno mož ni na tanko razjasnil, je bil le Vodnik osebno največi, ali je bila njegova pamet oslov-ska, je vendar izrek znameniten, misel velikanska in naravoslovske vednosti moža čudovite. On je dal, nehoté morda, pisateljem životopisa Vodnikovega navod, kteremu oddelku žival naj ga vvrstijo in s tem so konečno ločena vsa dvomljiva vprašanja.

Veliko veči pomen pa ima ta izrek za Slovence sploh. Dosedaj so se ločili v Štajarce, Primorce, Goričane, Korošce, Kranjce, Istrijane itd. To je dalo gradiva mnogo prepiru med brati in škodovalo slovenski vzajemnosti. Zdaj pa bo konec vsega prepira, kajti zdaj ni več štajarskih, kranjskih, koroških in drugih Slovencev, vsi so enega rodú, drug drugemu čisto enak, kajti vsak je osel.

Krištof Kolumb je iznajdel Ameriko, mnih Švarc strelni prah, Feniki steklo, a Demšar je slavnejši od vseh, kajti pred njim ni nihče, čeravno svet že dolgo stoji in je videl veliko bistrournežev, našel in rekel, da so Slovenci osli, in sicer ne le Bleiweis, Costa in drugi slovenski voditelji, ampak vsi brez izjemka, tedaj možki, ženske, gospodje, gospé in otroci moškega in ženskega spóla in sicer vsi od tistih, ki so stari 1 uro, do onih, ki so dorastli, oženjeni in neoženjeni, omožene in neomožene brez razložka stanú, tedaj doktorji, učeni, gospóda, kmet, hlapec in dekla, tat in berač.

Za to klasifikacijo mu je slovenski narod hvalo dolžan in mora skrbeti, da ga sposobno počasti s slovesnim spominkom, in sicer gledé na to, da so drugi, kateri niso iznajdli enakega izreka, dobili spominek še le po smrti, se mora skrbeti, da se temu možu postavi še ko živi.

„Brencelj“, kterega naloga je, skrbeti, da se spomin slavnih mož svetu ohrani, je dal napraviti v ta namen naris spomenika v podobi velikanskega osla, kateri se bo vsled dotičnih pogovorov in sklepov postavil ali vrh dimnika njegove hiše, če jo ima, ali pa pod kap ljubljanske kazine. Če vé še kdo bolj primeren kraj, naj ga blagovoli naznaniti „Brenceljnu“.

Ob enem Vas, gledé na to, da bo osel prav velik, prosimo obilnih blagodarov. Vsak znesek je po volji, in se bo naznanjal v „Brenceljnu“ z imenom dobrotnika vred.

Do danes so obljubljeni in deloma že poslani sledeči darovi:

„Röseljnova“ osla — po smrti čvetero ušes.
Nekdo, kateri je sicer osel, pa ne v g. Demšarjevem smislu pod naslovom „simpatija“ šop slame za možgane.
Käsmacherjev pudelj svoje zobe.
Drugih darov pričakuje

„Brencelj“.

Pogovori.

Tine. Si bral v „Novicah“, da je nemškutar Demšar v Senožčah imenoval vse Slovence osle in ranjkega našega Vodnika njihovega največjega osla? Če je to res, je vreden, da bi ga strela pri tej priči ubila.

Jaka. Kaj misliš! Tak mož ni vreden prav nič. Saj ti je znano, da oslovski glas ne doni v nebesa.

* * *

Jože. Dolgo sem že študiral, kdo bi bil Kljunov ded, pa ne uganem.

Tone. To je pač prav lahko. Ded vseh renegatov je Judež.

Jože. Tedaj sta si Dežman in Kljun v rodu!

Tone. Si čul, Jože, da je deželni odbor vpeljal slovenski jezik v svoje uradnije in pisarnice?

Jože. Čul sem. Le tega ne vem še, ali v resnici ali le v principu.

Tone. Menda v resnici, saj državne postave, v katerih se nahaja znameniti §. 19., niso postave deželnega odbora.

Tine. Je li resnica, da je nek Slovenec, kakor „Tagblatt“ piše, na ples med nemškutarje prišel v blatnastih škornjih? To ni mogoče!

Tone. Zakaj ne? Saj ne more biti drugače, ker je bil zašel med nemškutarje, kateri po Slovencih sploh blato mečejo.

Jože. Kaj pričakuješ od novega ministerstva?

Jaka. Toliko, kakor od poprejšnjega.

Jože. Tedaj nič!

Jaka. Uganil si.

Tine. Zakaj so neki ljubljanski mestni jogri odločili, da mora gospod Zakrajšek iz njihove rajde izstopiti?

Tone. Hm! Menda zato, ker je bil sumljiv, da ni nobene adrese podpisal.

Rešpehtarjova kuharica.

Kdo le b' kaj tacga mislil! K' so gospod rešpehtar, k' se nalaš zavolj „Brenceljna“, da b' ga zastopli, slovensk učé, brali od „rešpehtarjove kuharice“, so per ti prič ugnil, da sem jest tista, k' vse skrivnost familje splavša. Fravi se je tud ferdrisalo, da sem jest tolk politično gebildet, da vem, kdaj gospod rešpehtar vjamejo kakšno blamažo al kdaj frava ne postanejo abortnarca.

Nekaj cajta so me krmižljav gledal, men pa to ni všeč, če me kdo krmižljav gleda, pa sem jim aufkindala in peršla

sem k enem drugem gospodu, k je arcat in men se zdi tud gmajnarokrat. Moje pekantarce so rekle, da so ta gospod rešpehtar in ker se rešpehtarjov držim, sem se vdinjala, de s' glih pravjo ldje, da niso take sorte rešpehtarji nič vredni.

Tega gospoda rešpehtarja že mal poznam po njegovem psu, k' je v „Brenceljni“ kontroferan. K' sem gospodovega psa zagledala, sem prec rekla: Ta so dohtar Ke smo her.

Ta so res dohtar Ke smo her, rešpehtar, pravjo da norcov, k pridejo v špetal. Na ksiht se jim že vid, da majo z norci opravn. Človk b' rekel, da so meškutar, ke b' le znal mejčken kranjsk; pa k' sem jih prvič prašala, kdaj bodo pršli zvečer dam, pa so rekli: Gajt ne, morgen, jaz smo ajngeladet af'n bal per štatgolter.

„Kaj nek to“, sem s' mislila, „al bodo per štatholterji afnje plesale?“ — Zjutrej so se permajal gospod rešpehtar dam, pa so klel kot Čič. Jest ne zastopim dober tajč, pa sem vender že nekaj proffirala.

„Skandal“, so rekli, „president ajnladen lump in marostštiftel, niks past in ajngebildet kselžoft“.

Kakšen žoft je bil tam ajngebildet, ne vem, pa Žefa mi je rekla, da je bil bal prov nobel, sami fraki in pinje so se vidli, k' ni blo nič Slobenerjev. Samo eden je pršel v zurk in vsokih škornjih, k menda že malere ne zastop. Gospod rešpehtar menda že držijo na to, kar je na glav, ne pa na to, kar je v glav; saj jim ni treba, on majo salamensk debelo bučo, more že noter tud kej bit, k' še dozdam niso nič iz nje dal.

K' sem Žefi pravla, kaj so gospod rešpehtar rekli, je bla huda; ona je tud Slobenerca in je rekla, „da moj gospod rešpehtar so že skoz in skoz škandal, da so bli v Benedkah špicelj, da je škandal, da so na Kranjskem, da, če kateremu drugemu rečejo lump, še vendar nobeden ni tak lump, kot rešpehtar, da b' imeli bit veseli, da na Kranjskem kruh jedó, da niso vredni, da b' tistmu, kteremu rečeju „lump“, odvezal jermena per čevljih“ in še velik takih besed, katerih jest ne morem verjet.

Kaj hudirja! Moj rešpehtar bi bli lump? To pa že ne, v kratkem ne! Z Žefo sem se prec skregala; jest poznam gospoda rešpehtarja. K' je bil moje frajle kužek bolan, je prec bil zdrav, k' so gospod rešpehtar, k' so tud imeniten arcat, pomolili nos skoz vrata. Ta čudež je stal že v „Brenceljni“, pa ga niso ldje verjel, pa je prov gvišen res, k' sem bla zraven.

Jest ne vem, da imajo ldje le na tiste rešpehtarje tak lešt, k' sem jest per njih! Na zadnje bom še jest uržah, če se blamirajo. Prvi rešpehtar je pršel iz širštata pjan domu, drug je pa šel pjan v gemajndratscengo, trek se je ta prvokrat na širštata fortčiritšpirtuza napil in drugkrat ni bil izvoljen za abortnarja, ta četrt pa že med lumpe hod! Jest b' ne bla tako neumna, da b' šla med lumpe, če b' me tud povabil ministrant Kljun.

To ni nič! Prec dons bom aufkindala; per rešpehtarjih, k' hodjo med lumpe, nočem več bit v dinst. „Goste službe, redki rajfroki“, prav pregovor. Pa saj zdaj še frajle ne nosjo rajfrokov, ga pa zdej men tud treba ni.

Tak dohtarji, ket je Ke smo her, še rešpehtarji niso. Bog vé, če b' mi plačal lon! Le enga krajcarja mo ne kreditiram. Adijo!

Verjetne novice.

Krojač Fink je nedavno v ljubljanskem mestnem zboru predlagal, da naj se voznja na velocipedih*) dovoli po mestu, le po potih za pešce v drevoredih ne.

Vsak vé, da je stvar grozno važna, in se mora čuditi, kako to, da mestnih očetov, kterim hodijo vse baže muhe po glavah, ne eden ni prej zapazil škode, ktera se godi po mestu, odkar je ta voznja prepovedana.

Pritožbe so se vedno kupičile; zdaj ni nihče več povožen in potr, in zdravnikom se kratijo dohodki, tedaj bi se bil moral pritožiti dr. Kasmacher; konji se ne plašijo in ne polomijo voza in s tem se odtegne kovačem zaslužek, vzrok dober g. Zakrajšku, da bi bil navset sprožil; tudi jezdarci sam se več ne pobije in polomi, ljudje in otroci se ne strašijo, tedaj se kratijo zdravnikom in lekarjem zaslužek.

Zakaj je ravno krojač Fink stavil omenjeni predlog, to je izvedel „Brencelj“ skrivno. Znameniti krojač je namreč preračunal, da prav toliko hlač manj prodá, kolikor jih ti jezdic, kteri jih pri njem naročajo, manj strgajo, tedaj si je odpečatil dozdam zapečatené žnoble in je izpustil govor izpod srditih brk, kakoršnih je bilo v tem zboru že mnogo slišati.

Stvar je res važna, kajti sneg se hoče topiti in pust je pred vrati, tedaj se je moral gosp. Fink blamirati, ker zbor menda pred pustom ne bo imel več skupščine.

Gosp. Fink ni tako zabiti, kakor bi kdo mislil. Za prihodnje seje ima pripravljene že sledeče predloge:

*) Vozovi na dveh kolesih, ktera drug za drugim tečeta

„Slavni zbor naj sklene:

1. Kedar se kaka glava ljubljanskega konšt. zbora na ulicah pokaže, se odkrije vsak, če bi bil tudi gologlav.

2. Priimek „krojač“ (žnidar) je nespodoben mestnemu svetovalcu, toraj naj se tako-le spremeni: „Ljubljansko-konstitucionalno-liberalno-inteligentni hlače-, životnike- in suknjemerec, suknorezajoči in vnovič skup šivajoči, drago računajoči, ljudi stiskajoči oblekorežki umetnik za gospode, gospodiče, gospodičiče, gospodke, mestni svetovalc po milosti inteligentnih volilcev“.

3. Vsak človek mora raztrgati vsak dan vsaj eno obleko.“

* *

Ko se je razglasila novica po ljubljanski okolici, da prestopi nje ljubljenec Pajk od poglavarstva k preiskavni komisiji za zemljišča, ostal je po vseh vaséh strašen jok. Zdelo se je vsakemu nemogoče, kajti kaj je ljubljanska okolica brez Pajka! Kdo bo zdaj poskušal trdnost leskotine na kmečkih hrbtih? kdo bo strigel fantam lase, kdo pošiljal žandarje po-nje? Človek bi žalosti umrl gledé na zapuščene sirote, katerim je bil Pajk skrben oče, on ni pozabil nikogar, kedar je bilo treba šibe, on je bil jako vljuden in ponižen in je obiskoval bogatine in reveže z briči, pošiljal žandarje v zale hiše in nizke lesene kočé. Res žalostno je videti pobita krdela okoličanov, kateri dan za dnevom hodijo prositi Pajka, da bi jih ne zapustil, kajti za njim ni nobenega, kateri bi njegovo mesto vredno izpolnil. Sliši se, da sta dva fanta iz Ježice od tužnosti skočila v Savo in se vtopila, kar je toliko bolj strašno, ker je voda po zimi neznano mrzla. Njegov spomin hočejo kmetje praznovati s tem, da ga denejo v pratiko in sicer 30. dan meseca februarja; ta dan se bo tedaj praznoval Pajk.

„Brenceljnu“.

Slabo si zadnjič zadel, ko si rekel, da „svinjska dežela“

Kranjsko mi je le zató, k' mnogo želoda rodi;

Tud' ne veljá moj izraz v dežel' bivajočim nemčurjem,

Rabil besedo sem, ker Kranjsko je meni zlo všeč.

Heureich.

UGANJKE.

I.

Beseda prva nemške korenine

V ozki zvezi s solncem je,

S končnico „k“ lastnost ji mine,

Slovenski brž obleče se.

Beseda druga v nemškem ti pomeni

Drevesev listje, tudi list,

V slovenskem stvar dobiš po nizki ceni,

Če na-te pade, nisi čist.

Slovenski združeni besed' zapaziš,

Če po dežju do cesti gaziš;

Pa nemški v zvez' imasti vsaki dan

Slovensk' obé na vsaki stran'.

II.

Šestero črk ime 'ma moje,

Od želoda le živim,

Pa rada dam življenje svoje,

Da ti usnje prestrojim.

Nemškutarja hud strah obide,

Turnarček clo obledi,

Kedar memo mene pride,

Hitrih nog krepko beží.

Če odtrgaš tri mi zadnje črke,

Za nemčurja in Slovenca ostre imam brke.

(Rešitev prihodnjič.)

Rešitev uganjk v „Brenceljnu“ št. 3.

I. Kljun — pljun.

II. Dežman.

Kranjski orel,

pitan

z domačo pičo,

z nemško kulturo.

Listnica vredništva.

Več gg. naročnikom: „Brencelj“ ima toliko opraviti, da ni v stanu vslišati vseh prošenj tistih, kateri želijo pismenega odgovora, tedaj naj se mu ne zameri, če se včasih ne oglasi, kedar kdo trka.

Naznanilo.

Častitim bralcem se naznanja, da bo „Brencelj v koledarjevi obleki“ izfrčal brž ko dobí iz Dunaja naročene podobe.

Naznanilo.

Znancem in prijateljem žalostnega srca naznanjamo, da nas naš preljubljeni oče in največi dobrotnik,

gospod Janez Pajk,

misli v kratkem zapustiti. Nemila nam osoda ga namreč prestavi k zemljiščini komisiji. Pomilujte nas, zapuščene sirote!
Ljubljanska okolica.